

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMINĂ DE ALBA IULIA ȘI SIBIU

PREȚUL INSERTIUNILOR:

Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Insertiunile se adresează ADMINISTRĂȚIEI Telegrafului Român Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză

ABONAMENTUL

Pe un an : 24 lei
Pe 6 luni : 12 lei
Pe 3 luni : 6 lei

Un mare pas înainte pe calea păcii

Este un fapt recunoscut peste tot că încheierea *Tratatului cu privire la interzicerea experiențelor cu arma nucleară în atmosferă, în spațiul cosmic și sub apă* constituie o cotitură istorică în lupta pentru pace și pentru preîntâmpinarea războiului.

Acest tratat a fost parafat la Moscova, în 25 iulie a. c., de către reprezentanții celor trei mari puteri participante la tratativele care au avut loc la Moscova, între 14—25 iulie a. c., și anume: Uniunea Sovietică, Statele Unite ale Americii și Marea Britanie.

„Șefii celor trei delegații — se spune în comunicatul final asupra acestor tratative — au căzut de acord că *Tratatul cu privire la interzicerea experiențelor cu arma nucleară* constituie un prim pas important spre destinderea încordării internaționale și întărirea păcii și speră că în această direcție va fi realizat un nou progres”. Acest lucru a fost subliniat de către conducătorii celor trei delegații și în declarațiile făcute presei. Astfel, Dl Gromiko, ministrul de externe al U.R.S.S. și șeful delegației sovietice, a spus: „Să considerăm aceasta ca o bază pentru noi pași de aici înainte”. Dl Harriman, șeful delegației americane, a declarat că după părerea sa cele trei delegații au realizat „un lucru foarte important”. „Acordul se poate dovedi începutul a numeroase lucruri bune” — a spus și lordul Hailsham, conducătorul delegației engleze.

Tratatul cuprinde un preambul și V capitole, din care spicim cele ce urmează:

Guvernele celor trei state — se spune în preambulul tratatului, „proclamînd ca principal țel al lor realizarea cât mai grabnică a unui acord cu privire la dezarmarea generală și totală sub un strict control internațional în conformitate cu scopurile Organizației Națiunilor Unite, care ar pune capăt cursei înarmărilor și ar înlătura factorii stimulatori ai producției și experimentării tuturor tipurilor de arme, inclusiv a armei nucleare,

năzuind să obțină încetarea pentru totdeauna a tuturor exploziilor experimentale cu arma nucleară, pe deplin hotărîte să continue tratativele în acest scop și dorind să pună capăt infectării mediului înconjurător cu substanțe radioactive au căzut de acord asupra următoarelor” — urmînd specificarea celor V articole.

Sînt demne le subliniat nu numai premisele care au dus la semnarea acestui

Tratat, arătate în preambul, ci și ideile ca acestea: „Fiecare participant la prezentul *Tratat* se obligă să interzică, să prevină și să nu efectueze nici un fel de explozie experimentală cu arma nucleară și orice alte explozii nucleare în orice loc aflat sub jurisdicția sau controlul său: în atmosferă, dincolo de limitele ei, inclusiv spațiul cosmic; sub apă, inclusiv apele teritoriale și marea liberă, și în orice alt mediu, dacă o asemenea explozie provoacă căderi radioactive... Fiecare participant la prezentul *Tratat* se obligă ca pe viitor să se rețină de la incitarea, încurajarea sau participarea sub orice formă la efectuarea oricăror explozii experimentale cu arma nucleară și a oricăror altor explozii nucleare, în orice loc, care s-ar efectua în oricare din mediile menționate” (art. I), precum și aceea că „prezentul *Tratat* are o durată nelimitată” — cum se spune în art. IV.

Tratatul a fost semnat într-un cadru solemn, la Moscova, în 5 august a. c., de către A. A. Gromiko, din partea Uniunii Sovietice, Dean Ruske, din partea Statelor Unite ale Americii, și lordul Hume, din partea Marii Britanii, în trei exemplare, în limbile rusă și engleză. Ca invitat a asistat și Dl U Thant, Secretarul General al Organizației Națiunilor Unite.

După semnarea *Tratatului* s-au rostit cuvîntări, în care s-a subliniat importanța acestui mare eveniment, cuvîntări din care reținem ideile ca acestea:

„Încheierea *Tratatului* privitor la interzicerea experiențelor cu arma nucleară — a spus printre altele Dl Gromiko — poate deschide calea spre rezolvarea altor probleme internaționale importante nerezolvate încă, inclusiv a problemei dezarmării”, în care sens „Guvernul sovietic va depune și pe viitor eforturi și va face tot ceea ce depinde de el pentru rezolvarea problemelor internaționale actuale”. Dl Ruske a spus printre altele: „Dacă împreună cu alte țări vom aplica o linie îndreptată spre asigurarea sprijinirii prin pași noi a forței de propulsie, generată de acest acord, atunci căutările îndelungate și pline de speranțe ale omului spre pace vor înceta să fie doar un vis și vor începe să se întruchipeze în realitate”. „Fie ca țările din întreaga lume, care recunosc în prezent că războiul a devenit anacronic, să năzuiască cu cea mai mare perseverență spre găsirea mijloacelor de a transforma vechiul și sterilul război rece ... în-

tr-o pace adevărată bazată pe adevărul simplu că toți oamenii sînt frați” — a declarat printre altele lordul Home. Caracterizînd actul semnării *Tratatului* ca o „ceremonie istorică”, Dl U Thant — care a luat de asemenea cuvîntul — a spus printre altele: „Faptul că astăzi sîntem pentru prima oară martorii unui pas important înainte în tratativele prelungite care păreau uneori sterile, face ca clipa de față să fie cu adevărat istorică”.

Acest *Tratat* înseamnă într-adevăr un mare pas înainte pe calea consolidării păcii și a destinderii internaționale. El a produs o legitimă bucurie în rîndul tuturor popoarelor, care l-au salutat după cuviință și care vād în el o întruchipare a năzuințelor lor spre pace.

Tratatul cu privire la interzicerea experiențelor cu arma nucleară în atmosferă, în spațiul cosmic și sub apă, are mai întii o importanță practică, prin aceea că împiedică de acum înainte infectarea sau otrăvirea atmosferei, a aerului pe care îl inspirăm clipă de clipă, cu substanțe sau reziduri radioactive, atît de dăunătoare sănătății noastre, precum și o importanță mai largă, sau de perspectivă, prin aceea că s-a creat un punct de plecare, s-a deschis calea spre noi acorduri, care să interzică absolut toate experiențele nucleare, cum sînt de pildă cele subterane, precum și spre alte acorduri mai largi care să ducă la dezarmarea generală și totală și la realizarea altor năzuințe arzătoare ale omenirii zilelor noastre, atît de doritoare de pace.

Acest *Tratat* a produs un puternic eco și în rîndurile poporului nostru, cu atît mai mult cu cît Țara noastră duce o consecvență politică de apărare a păcii, fiind, în același timp, participantă activă la diverse tratative pentru dezarmare.

Tratatul a fost semnat de peste 100 de state, ceea ce dovedește că el corespunde năzuințelor de pace ale popoarelor lumii.

Aprobînd și sprijinind împlinirea în fapt a *Tratatului*, popoarele însă cer să se facă noi pași înainte pe calea înlăturării primejdiei de război și asigurării păcii.

Bisericile creștine sînt alături de popoarele luptătoare pentru pace. Astfel, *Tratatul* acesta a fost salutat cu bucurie și aprobare de Bisericile Ortodoxe, de Consiliul Mondial al Bisericilor, de papa Paul VI și de alte Biserici. Se cuvine ca toți creștinii să continue lupta, împreună cu popoarele iubitoare de pace, ca acest început promițător să fie dezvoltat și desăvîrșit.

Gh. Papuc

1100 ani de la începutul scrierii slavone

În anul 1963, toate statele de cultură slavă comemorează 1.100 ani de la începutul activității misionare a Sf. Constantin (Chiril) și Metodie din Moravia Mare și a scrierii slavone. Astăzi, anul 1963 este marcat de aniversarea unui moment important din istoria culturii întregului Sud-Est european.

În Bulgaria, ziua de 24 mai a devenit o mare sărbătoare în amintirea marilor cărturari Constantin (Chiril) și Metodie, întemeietorii scrierii și culturii slave, „căci prin ei s-a început dumnezeiasca Liturghie și toate slujbele bisericești a se săvîrși în limba slavă”. (Din stihirile serbării).

Astăzi este aproape unanim recunoscut că apariția primelor texte slave este legată de misiunea religioasă întreprinsă în Moravia Mare, începînd cu anul 863, de frații Chiril și Metodie. Aici, la cererea cneazului Rostislav, ei au început activitatea sistematică de traducere a cărților de cult creștin și a Bibliei din limba greacă

în limba pe care o numim „paleoslavă” (slava veche).

Cele mai vechi inscripții în alfabetul chirilic, cunoscute astăzi, datează din sec. X, unele fiind descoperite cu cîțiva ani în urmă chiar pe teritoriul țării noastre: Inscripția dobrogeană din anul 943 (descoperită în 1950, la Mircea Vodă, în Dobrogea) inscripția lui Mostici, databilă între 927—969 (descoperită în 1888, în localitatea Gherman-Macedonia) și altele. O mențiune specială merită descoperirile mai noi, datorită arheologilor noștri, dintre care cele mai impresionante sînt inscripțiile de pe pereții bisericești din dealul de cretă de lângă Basarabi (Dobrogea), care aparțin, potrivit studiilor preliminare, sfîrșitului sec. X și începutului sec. XI.

Apoi, alături de alte sisteme de scriere din lume, alfabetul slav cirilic, cu care am scris și noi rominii pînă pe la 1863, cu variantele sale moderne, ocupă astăzi un loc important în viața culturală a multor popoare.

Iată de ce nu putem să nu ne amintim astăzi de momentul istoric în care, cu 1.100 ani în urmă, popoarele slave au căpătat o scriere proprie, dezvoltîndu-și limbile lor literare și cultura lor națională, parte integrantă a tezaurului cultural mondial.

Sf. Chiril Filozoful, în mirenje Constantin, primul învățător al slavilor, s-a născut în 827, în principalul oraș al Macedoniei din Imperiul bizantin, Salonic. Tatăl său s-a numit Leon. În familia numeroasă a lui Leon, unul dintre fiii săi și anume, cel mai mare, s-a numit Metodie, iar cel mai mic — Constantin.

Cu privire la originea lor, dacă au fost greci, slavi sau valahi, documentele sînt împărțite. Dar ce e mai important la ei, este faptul că trebuie să recunoaștem în Sfinții Frați pe acei reprezentanți ai unui creștinism universal, pentru care nu este nici barbar și nici iudeu, ci care văd în toți credincioșii pe slujitorii lui Hristos.

Încă la vîrsta de 24 ani, Constantin a purtat dispute teologice publice în țară, la Constantinopol cu reprezentanții iconoclaștilor, (prizonieri ai icoanelor), iar în misiune fiind la Bagdad (851—852), cu saracinii (musulmanii). În toate aceste dispute Constantin a ieșit biruitor.

Ca profesor de filozofie la școala imperială, el a putut cunoaște bine viața de la curte. Viața aceasta de la curte nu-l mulțumi și peste un timp oarecare părăsi Constantinopolul, trăind un timp într-un loc retras.

În 852 se întoarse la fratele său, Metodie, la mănăstirea din Olimpul Bitiniei. În mănăstire frații pun la cale o misiune creștină pentru slavi, în care scop „inventează literele noi slavone” (Legendele panonice, cap. 5) în anul 855, după mărturia călugărului bulgar Hrabr.

Dar pînă să plece în această misiune, Constantin a fost trimis în misiune la hazari, între 858—862, ca să propovăduiască acolo dreapta credință.

Cele realizate în Hazaria au ajuns și la cunoștința principelui morav Rostislav al Moraviei Mari (845—870), care se adresează în 862 Bizanțului, cerînd împăratului și patriarhului ecumenic misionari ortodocși, pentru a îmbrățișa împreună cu poporul creștinismul de rit oriental. Constantin, șeful misiunii patriarhale, ce avea să meargă în Moravia lui Rostislav, din proprie inițiativă se hotără să traducă cărți bisericești în limba slavă, în dialectul salonician. Răspunzînd cererii principelui Rostislav, împăratul bizantin Mihail III (842—867) și marele patriarh Fotie (858—867; 877—886) au trimis în misiune la moravi, în 863, pe frații Constantin și Metodie, cunoscuți în istorie sub numele de „Apostolii sla-

vilor”, care se stabiliră la Velehrad — „Orașul cel Mare”, în Marea Moravie. Ei au propovăduit personal, prin sate și orașe, învățătura sfîntă. Aici ei continuară traducerea din limba greacă în cea slavă a cărților bisericești și pregătirea ucenici, care trebuiau să alcătuiască primele cadre de slujitori ai Bisericii locale slave. În Moravia frații au propovăduit timp de patru ani și jumătate (Legenda moravică, cap. 6). În activitatea lor, frații nu s-au adresat numai slavilor de acolo, ci și vlahilor panonici, care trăiau alături de slavi, precum o indică cronica lui Nestor, care erau în mare parte încreștinați de mult.

Constantin, fiind la Roma, se îmbolnăvi grav. Cu o lună înainte de moartea sa, întimplată la 14 II 869, Constantin se călugări, primind numele de Chiril, prin care este cunoscut în istorie. El moare la vîrsta de 42 ani, după ce l-a îndemnat pe fratele său Metodie să continue opera misionară începută împreună. Metodie a îndeplinit cu sfințenie porunca fratelui său. Chiril n-a fost episcop, cum au afirmat unii istorici, ci numai preot necăsătorit.

Întors de la Roma, Metodie fu întemnițat între 870—873 de episcopul catolic german în Bavaria, încît el nu-și mai putu împlini misiunea încredințată lui. Moravienii cer întoarcerea lui Metodie. Papa interveni pe lângă principe, și astfel Metodie poate reveni în Moravia. Metodie activează mai departe. Unii dintre ucenicii săi au trecut pînă spre Chiev, iar alții au rămas în Slovacia.

Însuși Sveatopolc al Moraviei îl îndeamnă pe principele ceh Berivoi să treacă la legea lui Metodie. Berivoi veni la Velehrad și se botează împreună cu soția sa Liudmila, cu 30 însoțitori și mulți alții, lăsînd indemn asemănător și urmașilor (Legenda moravică, cap. 14) și zidi mai multe biserici.

În primăvara anului 882 Metodie vizitează Constantinopolul, unde se întâlnește cu împăratul Vasile I și cu patriarhul Fotie (Legenda panonică, cap. 13), care-l recunosc ca misionar al Ortodoxiei răsăritene și se sfătuiesc împreună asupra continuării misiunii slavone cu scrisul slav inventat de frați, care de acum, la propunerea lui Metodie, se va numi, în cinstea fratelui său, Chirilic. Metodie lăsa aici ucenici de ai săi, care să activeze în Balcani.

Întors în Moravia, Metodie își continuă activitatea, traducînd cărți din limba greacă în paleoslavă: cărți din Vechiul Testament, Nomocanonul și altele.

După 24 ani de episcopat (861—885), își îndrumează ucenicii, lasă ca urmaș pe Gorazd și moare la 6 aprilie 885. În urmă Gorazd și cei 200 ucenici ai fraților apostoli sînt alungați de clerul catolic german. Unii o iau spre Cehia, alții înfruntă pe loc prigonirile, alții trec în Slovacia, Bezrad e alungat din Panonia, dintre care unii ucenici au ajuns și prin părțile Daciei și Alpii Valahiei, cum și în țara lui Boris al Bulgariei.

Pe cînd în Moravia rămîn doar urme de nume, biserici și necropole din tradițiile paleoslave, în Bulgaria înfloréște cultul fraților apostoli prin Climent, care scrie Lauda Sfîntului Constantin și slujba fraților de la Salonic întocmai cu apostolii.

Toate textele paleoslave îndrumează spre Răsărit originea creștinismului slavon.

Frații apostoli Constantin și Metodie au inițiat, în veacul al IX-lea misiunea creștină ortodoxă la slavi, au inventat alfabetul chirilic și au ctitorit astfel cultura bisericească slavonă. Prin aceasta ei au pus bazele unor tradiții, care au fost apoi numite „chirilo-metodiene”.

De la ucenicii Sf. Constantin (Chiril) și Metodie, vlahii află despre vlădică, duhovnic, slujbă, vecernie, utrenie, etc.; ei ascultă slujbele bisericești în limba slavonă și fac cunoștință cu scrisul slavon.

(continuare din pag. 3)

Pace și iubire

Religia creștină ortodoxă este religia păcii. Cu mesajul divin al păcii și al iubirii a fost vestită venirea lui Hristos în lume, cînd la nașterea Sa, în peștera Betleemului, corul minunat al îngerilor cerești cînta „Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pămînt pace, între oameni bună învoire” (Lc. 2, 14); și tot cu același mesaj al păcii și-a încheiat Iisus „vestea cea bună”, Evanghelia Sa, pe care a lăsat-o ca testament Apostolilor și prin ei, lumii, zicînd astfel: „Pacea Mea las vouă; pacea Mea dau vouă”. Venirea Mintuitorului pe pămînt la „plinirea vremii”, și intruparea Sa ca om, ca și patimile Sale, au avut un înțeles suprem și anume: pacificarea lumii și innoirea firii, readusă la „starea cea dinții” de la creație; prin jertfa Sa pe cruce, El a anulat toată răutatea și toată nedreptatea și cruzimea, toată războiul față de semeni, care se așezase în om și în lume, de la păcatul lui Cain, care și-a ucis fratele său și pînă la păcatul cel mare al războaielor dintre neamuri; „cu moartea Sa pe moarte călcînd, viața ne-a dăruit”. Ne-a dat viață și nu moarte; libertate și nu înrobire; pace și nu războaie. Religia ortodoxă a făcut din pace și iubire pîrghiile de comandă și poruncile călăuzitoare ale conviețuirii dintre popoare. Cu principiul păcii și iubirii dintre oameni, toți sîntem fii egali ai lui Dumnezeu-Tatăl; Mintuitorul Hristos fericește pe „făcătorii de pace”, care „fii ai lui Dumnezeu se vor chema”. Slujitorii Bisericii se roagă pentru „pacea a toată lumea”. Religia noastră condamnă războiul de agresiune și nu războiul de apărare, împotriva agresiunii. Hristos a dat în primire Bisericii talantul prețios al păcii și ea va da socoteală la judecata de apoi „cum a luptat pentru pace și cum a declarat „război războiului”, pentru distrugerea lui și pentru buna conviețuire între oameni și popoare.

Dragă fiule creștine, religia ta e religia păcii; fii un aprig luptător și apărător al păcii, pe pămînt, ca să cîștigi numele de „fii bun” al lui Dumnezeu. Ajută ca să fie înfrînt „demonul războiului, care dă ocol lumii”! (1 Mt. 5, 8). Fii un bun și adevărat patriot, care cu prețul vieții tale, s-o aperi, ca să domnească în țara ta: pacea și fericirea. Vei fi un adevărat erou, cîștit și respectat de toți.

Pr. V. A. Bassarabin

Munca după Sf. Vasile cel Mare

Munca este condiția sau legea fundamentală a existenței pămîntesti, ea este singurul mijloc prin care-și câștigă omul cele necesare vieții. Ea este manifestarea firească a vieții, este o necesitate și o obligație generală. Nimeni nu este scutit de această obligație, iar omul pentru aceea a fost așezat pe pămînt, pentru ca să-l stăpîneasă prin muncă.

Rezultatele bune ale muncii se văd în întreaga istorie a vieții omenesti și mai ales astăzi, cînd s-a ajuns la cel mai înalt grad de existență, cînd omul a ajuns nu numai cu gîndul, ci și cu trupul, în spațiile cosmice.

Din punct de vedere creștin, munca este o poruncă dumnezeiască, dată omului sau legată de firea omului de la începuturile existenței lui (Geneză II, 15; II Tesal. III, 11). Cel ce nu împlinește această poruncă va fi osîndit de Dumnezeu, pentru că n-a pus în lucrare talanții primiți, sau puterea de a munci.

Mîntuitorul nostru Iisus Hristos, Sf. Apostoli și Sf. Părinți, au dat nenumărate sfaturi despre folosul muncii, care sînt valabile și în zilele noastre. În special Sf. Părinți, putem spune că au scris pagini întregi despre muncă și despre felul cum, și cînd, trebuie ea îndeplinită.

Unul din cei mai de seamă Părinți ai Bisericii noastre, Sf. Vasile cel Mare, a tratat problema muncii în chip deosebit, lăsîndu-ne multe exemple și învățături care pot fi de folos și creștinilor de azi.

Munca este socotită de Sf. Vasile cel Mare, ca o poruncă dumnezeiască, un mijloc de educație și de întreținere a vieții. Munca trebuie să fie pusă în slujba iubirii aproapelui. Pentru a arăta cît de temeinice sînt acestea, Sf. Vasile cel Mare ne aduce mărturie cuvîntul Domnului care a spus că vrednic este lucrătorul de plata sa (Mat. XVII, 17); a Sf. Apostol Pavel, care a poruncit să lucrăm cu mîinile noastre ca să putem ajuta pe cel lipsit. Evlavia să nu fie un motiv spre lene, ci un îndemn la muncă, deoarece prin muncă ne călim trupul, obișnuindu-l cu eforturile și cu suportarea greutăților și asprimilor vieții. Dar nu numai din motivul acesta să muncim, ci și din dragostea aproapelui, ca Dumnezeu să procure prin noi și celor lipsiți cele necesare. Arătînd că opusul muncii este nelucrarea, spune că aceasta este un mare rău. De aceea a osîndit-o Sf. Apostol Pavel, spunînd că cine nu vrea să muncească, nici să nu mînce. Deci cum fiecare are lipsă de mîncare în fiecare zi, în fiecare zi are lipsă și să lucreze. Lenea este — după Sf. Vasile cel Mare — producătoare de viclenie, probabil pentru că cel leneș face fel de fel de combinații cum să trăiască din munca altora, cum să înșele pe altul. De aceea Domnul a unit aceste două vicii, spunînd celui ce nu și-a sporit talantul prin muncă: slugă vicleană și leneșă (Matei XXV, 26). Amintînd de cuvîntul lui Solomon: „Mergi la furnică, leneșule” (Proverbe VI, 6), Sf. Vasile spune: „Deci să ne temem ca nu cumva să ni se spună aceasta în ziua judecării, cînd Cel ce ne-a dat puterea să lucrăm ne va cere o lucrare proporțională cu puterea. Căci

„celui ce i s-a dat mult, i se va cere mai mult” (Luca XII, 48). Munca este deci și un mijloc de desăvîrșire în mîntuire. De aceea cel ce poate să lucreze, își primejduiește mîntuirea dacă primește milostenie și nu-și câștigă cele necesare prin muncă proprie. Creștinul nu numai că nu trebuie să primească și să mînce din munca altuia, ci mai mult, trebuie să ajute el cu munca pe altul. Colectivitatea a rezolvat în gradul cel mai deplin sarcina de a conduce lucrurile în așa fel încît nimeni să nu fie fără lucru, cînd poate munci, și nimeni să nu fie în lipsă, cînd din motive de boală sau vîrstă, nu poate munci.

Singură munca poate îngădui creștinului să împlinească efectiv porunca iubirii aproapelui. Deci și din acest punct de vedere este ea o condiție necesară mîntuirii.

Asupra muncii în colectivitate Sf. Vasile cel Mare ne spune: „Cine nu știe că omul e o ființă blîndă și sociabilă, nu singuratică și sălbatică. Nimic nu este așa de propriu firii noastre, ca a fi în comuniune unii cu alții, a avea nevoie unii de alții și a ne iubi unii pe alții”. În alt loc spune că cei care „îmbrățișează viața și traiul de obște, se întorc la binele natural. Numesc cea mai desăvîrșită comunitate a vieții pe aceea din care a fost eliminată proprietatea averii, din care a fost exclusă nepotrivirea de păreri, din care a fost înlăturată toată tulburarea, rivalitatea și certurile, dar în care toate sînt comune: sufletele, părerile, trupurile și toate acelea prin care sînt hrănite și îngrijite trupurile, în care e comun Dumnezeu, mînuirea pietății, mîntuirea, cununile, în care cei mulți sînt unul și unul nu singur, ci mai mulți”. „Membrii vieții de obște sînt deopotrivă slujitori și deopotrivă stăpîni unii altora; în libertate suverană ei își arată unii altora cea mai desăvîrșită slujire pe care o produce nu forța împrejurărilor, ci o creiază deplină libertate de voință cu bucurie. Iubirea supune pe oamenii liberi unii altora și păstrează voinței, libertatea. Dumnezeu a voit ca noi să fim așa, de la început, și spre viața de obște ne-a creiat. Membrii vieții de obște recheamă binele de la început acoperînd prin acest fel de viață păcatul strămoșului Adam. Dacă păcatul n-ar fi tăiat firea, n-ar exista între oameni împărțire, neînțelegere și război”.

Sf. Vasile cel Mare se pronunță și asupra statorniciei în muncă și asupra îngrijirii uneltelor de muncă. „Se cuvine ca fiecare să ia aminte la lucrul său și să se îngrijească de el cu rîvnă și să-l împlinească fără lenevie, cu strădanie și cu îndeaproape purtare de grijă ... să nu sară de la un lucru la altul. Firea noastră nu poate să realizeze odată multe îndeletniciri. Este mai ușor să săvîrșești una cu sîrguință decît să te apuci de multe trebi și trecerea de la un lucru la altul împiedică desăvîrșirea lor, arătînd, totodată, ușurință de caracter, dacă aceasta a fost mai înainte sau o aduce, dacă n-a fost. Dacă va fi nevoie de ceva, cîndva, se cade să ajute și la alte meserii, lăsîndu-se îndrumat de cel ce este preceput. Îngrijirea de unelte, revine, în primul rînd, meseriașului fiecărei lucrări. Dacă, însă, s-ar întîmpla cîndva să fie lăsată fără grijă vreo unealtă, fiind proprietate comună, aceasta să se învrednicească de grija cuvenită de cei care au văzut-o mai întîi. Căci, chiar dacă întrebuițarea ei este proprie unora, totuși, folosul celor ce se dobîndesc prin ea este comun... Nu se cuvine ca meseriașii să revendice stăpînirea peste unelte încît să nu admită înfiștătorului obștei frățești să le folosească la ce ar voi sau să-și îngăduiască lor să le vîndă ori să le schimbe ori să le înstrăineze în vreun alt chip căci, cel ce a socotit odată că nu este stăpîn nici pe mîinile sale, ci a hotărît să folosească puterea lor pentru altul, cum s-ar arăta consecvent un ase-

menea om, însușindu-și uneltele meseriei și purtîndu-se stăpîn peste ele?”.

Munca este deci o datorie inevitabilă, dar și o mare cinste, este o datorie către Dumnezeu, către sine și către semenii. Ea îmbracă pe credincios în cea mai înaltă demnitate.

Creștinii fiind urmașii lui Hristos, care a crescut în casa teslarului Iosif și fiind urmașii Apostolilor care au practicat munci manuale, sînt dator să aprecieze munca și să o practice după învățăturile Mîntuitorului și Sfinților Apostoli, tîl-cuite așa de frumos de Sf. Vasile cele Mare.

Diacon C. Voicu

Mărire

Mărire Ție Doamne, Atotputernic,
Atoatețitor și Necuprins Stăpîne!
Ce-alungi departe-al nopții întunerice
În marea-Ți și slăvita-nțelepciune.

Tu slobozești îmbujorații zori,
Și din belsug blagoslovești cu soare,
Făcînd să crească-n lume mii de flori,
Și mii de lumi în fiecare floare.

Revarsă bine-n ziua nou venită,
Să crească rod după al trudei greu
Și dă în lume o pace nesfîrșită,
Puternice și Sfinte Dumnezeu.

Iar bunătății Tale mă închin,
Amin, Amin.

Lucian Idomir

Privește înainte și mergi înainte!

În decursul timpurilor s-au săvîrșit felurite păcate. Unul din aceste păcate este exploatarea, colonialismul, care își are izvorul în proprietatea privată, care împarte pe oameni, frați fiind, în bogați și săraci, în exploatare și exploatați, în liberi și robi, împărțire ce dă naștere la rîndul ei, la multe alte păcate, ca iubire de argint, egoism feroce, etc. Acestea au dat naștere la războaie, care au dus la rîndul lor la mari nenorociri, distrugerii și suferințe: moarte, mizerie, jale, etc. Cine poate socoti milioanele de vieți răpuse și jalea lăsată în urma lor: văduve, orfani! Dar pagubele materiale?

Dar dacă aceste războaie pînă acum nu aduceau nimicirea totală a popoarelor, astăzi datorită mijloacelor de luptă, războiul ar putea nimici omenirea. Incît astăzi sună tuturor porunca, întregii omeniri: „Mîntuiește-ți viața!”.

A menține exploatarea cu toate păcatele ei, nu e posibil, căci acestea dau naștere la certuri, lupte, războaie și războiul la nimicirea omenirii. Singura soluție este ieșirea din această lume și odată cu asta se împlinește și depărtarea de primejdia războiului și mersul înainte pe calea socialismului, care prin însăși esența lui depărtează de război.

Deci, pentru omenirea întreagă, pentru toate popoarele, singura acțiune de îndeplinit în cazul de față este depărtarea de război și de păcatele care-i dau naștere: exploatarea, și a merge înainte spre pace și socialism.

Poporul nostru, împreună cu alte popoare, merge pe calea desăvîrșirii construcției socialismului. În acest mers înainte, luptă pentru pace, luptă contra exploatareii omului de către om, luptă contra păcatelor, luptă pentru fericirea omului, luptă, adică, pentru singurul drum bun în epoca noastră.

Și noi, slujitorii și credincioșii Bisericii, mergem înainte și sprijinim munca poporului pentru viața cea nouă, lupta popoarelor pentru pace, libertate și progres. Așa ne arătăm împlinitori ai cuvîntului Scripturii și fii buni ai poporului nostru.

Pr. Graure Ioan

Acest slavonism bisericesc chirilic progresează pretutindeni cu pași repezi. Dovadă despre aceasta sînt inscripțiile chirilice din Bulgaria, de la Preslav (893, 900, 941, 993), cea din Rusia, de la Smolensc (925), cea din Dobrogea, în satul Mircea Vodă, de la jupan Dimitrie (943) și cea din Basarabi de lingă Medgidia (992).

Datorită faptului că și noi ne-am bucurat de roadele Sf. Apostoli ai slavilor, se cuvine să le dăm cinstea cuvenită și să-i laudăm cu imne binecinstitoare ca pe niște adevărați ucenici ai lui Hristos.

Pr. Chiril Pistrui

La cincisprezece ani de înfrățire

Isi toarce visul anii cincisprezece
De cînd ne-am înfrățit lingă altar,
Biserica străbună ne petrece
In umbra ei de slavă și de har.

La cincisprezece ani de înfrățire
Simțim cum la al dragostei popas
Coboară lingă noi Hristos ca mire
Cu sfinții toți de prin iconostas.

In haina de lumină-a sărbătorii
Sintem acum o inimă și-un gînd,
Și-o dragoste curată ca și zorii
A noastre doruri toate le cuprind.

Pe treptele Bisericii străbune
Ardem tîmnie și ne-mbrățișăm
Vrem ca-n aceste vremuri noi și bune,
Stindardul păcii pururi să-l purtăm.

Să ducem innul dragostei departe
Cum clopotele duc cîntarea lor,
Și crinii bunătați-n orice parte
Să-i semănăm cu rivnă și cu spor.

La cincisprezece ani de regăsire
Cînd totul e-mbrăcat în harul sfînt
Spre Dumnezeu cu-o singură privire
Să reinnoim al nostru legămînt:

Cît vom trăi să fim noi soli iubirii
Stîrnind a primăverii înfloriri
Să crescă-n drumul nostru trandafirii
Și nuferii eternei fericii.

Preot Ștefan Tascianu

Psalmul 8 — Să adorăm pe Hristos-Dumnezeu

Acesta este un psalm mesianic și-l aflăm citat în Testamentul Nou, de însuși Mîntuitorul Iisus Hristos, în Sfînta Evanghelie după Matei, apoi de Sfîntul Apostol Pavel în Epistola I către Corînteni, Filipeni și cea către Evrei. Psalmul are darul să ne ridice cu sufletul în sferile cele mai înalte de unde credinciosul poate gusta dulceața sfintelor adevăruri care stau la temelia credinței creștine.

Inspirat de Duhul Sfînt, „care a grăit prin prooroci”, psalmistul David mărturisește credința vie a sufletului său curat că Dumnezeu este Domnul și s-a arătat nouă în Mesia.

Adorarea lui Hristos-Dumnezeu o facem în chip deosebit în Biserica întemeiată de El. Biserica este împărăția lui Dumnezeu, împărăția Harului pe pămînt, iar Pronia divină o ocrotește și o întărește. Ea este corabia mîntuirii, condusă de Hristos-Domnul, care s-a jertfit pentru viața ei. In afară de ea nu este mîntuire pentru sufletul credincios. Temelia Bisericii este Iisus Hristos. Stîlpii Bisericii sînt cei 12 Apostoli. La fel cu pruncii care au lăudat pe Mesia-Hristos la intrarea în Ierusalim, cei 12 Apostoli au preamărit pe Domnul prin răspîndirea Evangheliei în tot pămîntul.

Prin Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu și Fiul Omului, noi ne-am unit cu Dumnezeu — fără să ne depersonalizăm — iar Dumnezeu s-a unit cu noi. Fiul lui Dumnezeu s-a micșorat pe Sine

(chenoză), cu puțin față de ingeri (v. 6), ca noi să creștem și să ne desăvîrșim în tot ce este bine după pilda Sa. Domnul s-a coborît ca noi să ne urcăm la El, a sărăcit ca noi să ne îmbogățim în tot ce viața are mai de preț, s-a smerit ca noi să aflăm metoda și scara de-a ne înălța la cea mai mare demnitate, s-a făcut batjocură și uriciune, ca noi să fim cînștiți și iubiți, a luat păcatele noastre ca noi să viețuim fără de păcat, a murit și a înviat ca noi să viețuim în veci. In-tr-un cuvînt, Hristos-Dumnezeu s-a făcut Om ca noi să devenim fiii lui Dumnezeu prin Har, încoronați cu slavă ca dumnezei, strălucitori și nemuritori cu El.

Credincioșii îl ascultă, îl adoră pe Hristos-Dumnezeu și-i slujesc Lui. Sarcina aceasta le este plăcută (Mt. 11, 29) după cuvîntul Său, pentru că le aduce liniștea inimii și pacea sufletului, iar în veșnicie dă bucuria și fericirea de-a ședea de-a dreapta Tatălui.

Cu viața și graiul său luminat, psalmistul ne stă pildă de credință, nădejde și dragoste nemărginită față de Hristos-Dumnezeu, pe care-L vede cu duhul său inspirat, și ne chiamă să ne îndreptăm cugetul curat spre El.

Se cuvine ca și noi să-L adorăm pe El, să ne rugăm Lui: „Miluiește-ne și ne mîntuiește cu bunătatea Ta. Vino și ne ajută cu Harul Tău, ca să împlinim voia Ta, să facem totdeauna ceea ce este spre bineplăcerea Ta și spre binele, pacea și propășirea țării noastre și a lumii întregi”.

Pr. Simion Radu

MEDITAȚIE

Să plivim zizania

Matei 13, 28

Parabola evanghelică ne vorbește de neghină, de iarba rea care crește în lanurile de grîu!

Ieșind la cîmp primăvara, vedem pe tarlalele întinse cu holdă, cete de plivitori, care au menirea să îndepărteze din lanul de grîu neghina care s-a ivit.

Oricît de bine s-ar pregăti ogorul, oricît de aleasă ar fi sămînța, iarba rea se ivește în holda verde și ea trebuie scoasă la timp, trebuie plivită. Munca plivitorului este o muncă de calitate, ea se face cu grijă deosebită.

Pe lanurile bine curățite, semănăturile primesc îndată puteri noi, se învîiorează, cresc în voie, în timp ce pe locurile rău plivite sau uitate și rămase neplivite, iarba rea crește, crește nemăsurat, se întinde innăbușind cu totul holda și astfel compromite recolta. Deci grijă la plivitor!

Munca plivitorului are și o latură sufletească. Da, sufletele noastre, chiar cele mai bune suflete, poartă în adîncul lor cele două feluri de iarbă, grîul și neghina, semănătura cea bună și iarba rea, zizania.

Da, și în inimile noastre, în cîmpul larg al acestor inimă, cresc la un loc binele și răul, virtutea și păcatul. Este interesant de subliniat că examinîndu-ne cu atenție, ne dăm seama că ierburile rele din noi, parcă au mai multă putere, se dezvoltă mai grabnic.

Ce este de făcut?

Ca și în Evanghelie să întrebăm pe Domnul casei, pe Iisus Mîntuitorul sufletelor noastre: Să pornim la plivitul neghinei, să scoatem zizania de pe ogorul inimii?

Consider că răspunsul Mîntuitorului va fi diferit după cum este vorba de sufletul nostru, sau de cel al semenilor noștri, al fraților noștri.

De este vorba de tine, nu sta la îndoială nicîde cum, ci plivește, scoate iarba rea fără milă, urmărește-o în toate colțurile și ascunzișurile inimii ca să nu rămînă nimic suspect. Fă bună curățenie ca la spovedanie. Iar după această lucrare aerul proaspăt și soarele luminos și cald își vor face lucrarea lor binefăcătoare dînd grîului curat puteri îndoite, ba chiar înzecite.

Dar, da de două ori *dar*, de este vorba de al-

tul, de semenul tău, de iratele tău — atunci fii cu grijă, mai de grabă te oprește. Nu te grăbi cu judecata.

E nevoie de grijă mare, întrucît ierburile rele cresc amestecate cu cele bune, ca-ntr-o îmbrățișare! Iar în cîmpul altuia, în sufletul semenului tău, voind să smulgi neghina, lesne vei putea vătămă și din grîul cel bun, care apoi la loc nu se mai poate pune.

Poate ești prea puțin cunoscător în această muncă delicată și nu ești în destul de pătruns de dragostea lui Hristos.

La semenii noștri, să ne silim a descoperi părțile bune, calitățile tainuite, iar cînd, e vorba de plivitor, în sufletele fraților noștri, să lucrăm cu dragoste și smerenie, nu judecînd ci ajutînd și să lăsăm să lucreze Hristos, în fața căruia iarba rea și orice zizanie pier, precum pier fumul și precum se topește ceara de fața focului.

Pr. Gh. Secaș

† Adrian Cristea 1878—1963

După o scurtă, dar grea suferință, Adrian Cristea s-a stins din viață la 10 august 1963 în vîrstă de 85 ani. A fost fiul memorandistului, profesorului seminarial și asesorului consistorial Nicolae Cristea, care a redactat „Telegraful Român” vreme de 18 ani. Carte a învățat în țară și apoi la München și Berlin.

A fost un suflet ales. Fire deschisă, fără ascunzișuri, din el iradia numai bunătatea și dragostea. Era modest. Nu se îmbulzea nicăiri. Oriunde apărea fețele se înseninau, inimile se îmbunau, înviorate de o vorbă bună, o glumă, o povestire cu haz. Prin calmul lui dezarma pe cei porniți spre ceartă. Așa că pretutindeni a avut numai prieteni.

Prieteni și cunoscuți, rude și prețuitori l-au condus pe drumul cel din urmă. A fost înmormîntat de un sobor de preoți în cimitirul orașenesc. Dar credința, bunătatea, omenia, bucuria de viață, patriotismul lui înflăcărat trăiesc mai departe în acei ce l-au cunoscut, i-au citit scrierile, i-au ascultat cuvîntările și conferințele.

Dumnezeu să-l odihnească împreună cu aleșii Lui!

T. R.

† Preotul Victor Pop

În ziua de 26 iunie 1963, la casa parohială Teiuș II, a adormit în Domnul preotul Pop Victor.

S-a născut în anul 1899, în com. Teiuș. Fiu de cîntăreț bisericesc, a fost cel mai mic dintre 3 frați preoți. Toate studiile le-a făcut în Teiuș și Blaj. A fost hirotonit întru preot în anul 1927. A păstorit în Fărău (prot. Aiud), în Smig (prot. Mediaș), apoi 17 ani în Teiuș. A deservit sfintele altare 36 ani.

Inmormîntarea a avut loc în ziua de 28 iunie, cînd la ora 3 d.m. sicriul cu osemintele neînsuflețite a fost ridicat pe brațe de preoți și l-au transportat în biserica centrală, umbrat de vâlul de doliu al familiei îndurerate.

Prohodul s-a săvîrșit aici de către un sobor de preoți.

P. C. Victor Negrea, prot. raional de Alba Iulia printr-o cuvîntare însuflețită a așezat o alinare și mîngiere în sufletele întristate ale familiei greu încercate.

Au vorbit apoi P. C. Păr. Păstrav Iuliu din Peșelca, Păr. Silveșan Liviu din Stremț, Păr. Munteanu Alexandru din Teiuș I, scoțînd fiecare în evidență meritele preotului Pop Victor.

Cortegiul pornește în sunetele clopotelor și imnelor sfinte. Sicriul — purtat pe umeri de preoți — a fost așezat în mormîntul de sub umbra bisericii bătrîne, întru așteptarea învierii.

Dumnezeu să-i facă parte cu dreptii!

Pr. Al. Munteanu